pacjent.gov.pl

Wirus HPV – co powinieneś wiedzieć?

Data aktualizacji
2024-08-30

Wirusy brodawczaka ludzkiego (ang.: human papillomavirus - HPV) należą do szerszej rodziny tzw. wirusów brodawczaka (dotychczas sklasyfikowano ponad 200) występujących także u innych gatunków. Z punktu widzenia zagrożenia chorobotwórczego dla człowieka największą rolę odgrywają tzw. anogenitalne genotypy HPV. Zaliczane są do najczęściej występujących u człowieka infekcji przenoszonych drogą kontaktów płciowych.

> **Szacuje się, że rocznie na świecie dochodzi do ok. 300 mln nowych zakażeń HPV u ludzi, które w ogromnej większości są bezobjawowe, nie wywołują żadnych zmian chorobowych i ulegają samowyleczeniu.**

Ryzyko zetknięcia się z zakażeniem wirusem oceniane jest na kilka do kilkudziesięciu procent w ciągu życia człowieka, w zależności od regionu geograficznego. Zakażenia są przenoszone przez osoby obojga płci. Do zakażeń HPV dochodzi głównie drogą kontaktów seksualnych. Mimo to, zakażeń nie należy rozpatrywać w kategorii choroby wenerycznej.

Układ odpornościowy u większości zakażonych eliminuje wirusa w ciągu kilku lat, jednak u kilku, kilkunastu procent może dojść do rozwoju zmian chorobowych różnych narządów.

> **Zakażenia HPV mogą wywoływać zarówno choroby o łagodnym przebiegu, jak i nowotwory złośliwe.**

Schorzenia łagodne

Do schorzeń łagodnych wywoływanych przez HPV (najczęściej genotypy 6 i 11) należą:

- brodawki płciowe, czyli kłykciny kończyste
- nawracająca brodawczakowość krtani.

Kłykciny kończyste występują dość często, szczególnie u osób z niedoborami odporności, stosujących leki immunosupresyjne i sterydowe. Nie stanowią zagrożenia onkologicznego, ale są dość uciążliwe dla chorujących, trudne w leczeniu i często nawracają.

Nawracająca brodawczakowatość krtani jest rzadką chorobą występującą głównie u młodych osób. Chociaż nie stanowi ona zagrożenia onkologicznego, to jest bardzo trudna w leczeniu. Bardzo często nawraca w krótkim czasie i w wyjątkowych przypadkach może stanowić zagrożenie dla życia z powodu obturacji (zatkania) dróg oddechowych.

Szczepienia dla dzieci w wieku 9-14 lat

Zaszczep dziecko przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV).

> **Szczepionka jest bezpłatna dla dziewcząt i chłopców w wieku od 9 roku życia do**

> **ukończenia 14 lat. Możesz zapisać dziecko przez Internetowe Konto Pacjenta oraz aplikację mojeIKP.**

Przeczytaj więcej: program szczepień przeciw HPV

Szczepienia przeciw HPV chronią przed nowotworami

Najczęstszym nowotworem złośliwym wywoływanym przez HPV jest rak szyjki macicy. Uważa się, że jest to nowotwór związany z tym zakażeniem w blisko 100% przypadków. Jego rozwój trwa długo – nawet ponad 10 lat i jest poprzedzony powstawaniem tzw. stanów przedrakowych szyjki macicy.

Zmiany te mogą być skutecznie wykrywanie w badaniach przesiewowych opartych na cytologii lub coraz częściej w oparciu o nowej generacji, jeszcze bardziej skuteczne, badania molekularne, czyli tzw. testy HPV.
Aktualnie stosowane badania powinny wykrywać 14 genotypów wirusa odpowiedzialnych za rozwój stanów przedrakowych i raka szyjki macicy (oznaczonych jako: 16, 18, 31, 33, 35, 39, 45, 51, 52, 56, 58, 59, 66, 68).

> **Nawet zaawansowane stany przedrakowe szyjki macicy mogą i powinny być skutecznie leczone, co zapobiega zachorowaniu na raka tego narządu.**

Badania naukowe wskazują także, że HPV jest odpowiedzialny za rozwój:

- ok. 64-100% stanów przedrakowych i nowotworów pochwy
- 90% nowotworów odbytu
- 30% nowotworów prącia
- ok. 15-30% nowotworów sromu.

HPV wywołuje także część zachorowań na:

- nowotwory głowy
- nowotwory szyi (jamy ustnej, nosogardzieli, nasady języka, migdałka i gardła).

> **Ocenia się, że na świecie ok. 690 tys. (a w Polsce ponad 3 tys) zachorowań na nowotwory jest związanych z zakażeniami HPV.**

> **Wśród tych chorób zdecydowanie największym problem dla pacjentek i zdrowia publicznego w Polsce jest rak szyjki macicy.**

dr hab. n. med. Andrzej Nowakowski, profesor Narodowego Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie

Przeczytaj także

Szczepienie, które chroni przed rakiem

Zaszczep dziecko przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV). Szczepionka jest bezpłatna dla dziewcząt i chłopców w wieku 12 i 13 lat. Od 27 maja możesz zapisać dziecko na szczepienie przez Internetowe Konto Pacjenta

Profilaktyka raka szyjki macicy

Rak szyjki macicy to jeden z częstszych nowotworów występujących u kobiet. Na wczesnym etapie jest wyleczalny w ponad 99% przypadków. Niewykryty i nieleczony może prowadzić do śmierci. Dlatego każda kobieta po 25 r. ż. powinna regularnie wykonywać profilaktyczne badania cytologiczne

Jak chronić się przed nowotworami głowy i szyi

Znamy czynniki ryzyka większości, bo aż 90 proc., nowotworów głowy i szyi. To głównie papierosy i alkohol